

Library
& Information Centre
University of Macedonia
Economic & Social Sciences

Απολογισμός έργου
Βιβλιοθήκης & Κέντρου Πληροφόρησης
του Πανεπιστημίου Μακεδονίας
των ακαδ. ετών 2014-2015 έως και 2017-2018

Σεπτέμβριος 2018

Αποστολή της Βιβλιοθήκης και Κέντρου Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, είναι η υποστήριξη των εκπαιδευτικών και ερευνητικών προγραμμάτων του Πανεπιστημίου, των σπουδών των φοιτητών, του διδακτικού έργου των μελών του Διδακτικού Προσωπικού του Πανεπιστημίου και των ερευνητικών αναγκών των μελών της πανεπιστημιακής κοινότητας και η ουσιαστική συμμετοχή της σε κάθε δραστηριότητα για την παιδεία και τον πολιτισμό.

Η δύσκολη οικονομική συγκυρία της περιόδου 2014-2018 δεν άφησε ανεπηρέαστη τη Βιβλιοθήκη. Έτσι κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής καταβλήθηκαν επίπονες προσπάθειες ώστε, παρά τη μειωμένη χρηματοδότησή της, η Βιβλιοθήκη να συνεχίσει να προσφέρει ποιοτικές υπηρεσίες πληροφόρησης και ταυτόχρονα να συμμετέχει στις επιστημονικές και τεχνολογικές εξελίξεις που σχετίζονται με τη διαχείριση και την πρόσβαση στην πληροφορία.

Κύριο μέλημα της Βιβλιοθήκης ήταν ή ορθολογική κατανομή των διαθέσιμων πόρων (οικονομικών και ανθρώπινων), η αναζήτηση βέλτιστων τρόπων υποστήριξης των πληροφοριακών αναγκών των χρηστών, κυρίως μέσω της χρήσης πηγών ανοιχτής και ελεύθερης πρόσβασης και η αναδιοργάνωση των διαδικασιών της με στόχο την καλύτερη απόδοση και την ωφελιμότερη λειτουργία της.

1. Δαπάνες (Οικονομικά έτη Ιαν. 2014-Αύγουστος 2018)

1.1. Μέσω Τακτικού προϋπολογισμού

ΕΙΔΟΣ ΔΑΠΑΝΗΣ	2013(€)	2014(€)	2015(€)	2016(€)	2017(€)	2018(€) ⁱ
Συνδρομές περιοδικών και ηλεκτρονικού υλικού (βάσεις δεδομένων, ψηφιακές συλλογές)	307.920,77	2.030,47	66.997,90	9.942,57	51.602,81	9.300
Αγορά ξενόγλωσσων και ελληνικών βιβλίων &O/A υλικού	22.389,38	0	0	0	0	0
Βιβλιοδεσία	0	3432,56	0	0	0	0
Αγορά – συντήρηση εξοπλισμού	73,80	19.810,28	3.284,03	3.319,23	5.716,4	0
Αγορά αναλωσίμων ⁱⁱ	4.329,60	1.256,51	0	0	0	818,4
ΣΥΝΟΛΟ / ΕΤΟΣ	~~334.713,65~~	26.529,82	70.281,93	13.261,80	57.319,21	10.118,4
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ(€)						177.511,16

1.2 Μέσω ΕΛΚΕ

ΕΙΔΟΣ ΔΑΠΑΝΗΣ	2013(€)	2014(€)	2015(€)	2016(€)	2017(€)	2018(€)
Συνδρομές περιοδικών και ηλεκτρονικού υλικού (βάσεις δεδομένων, ψηφιακές συλλογές)	0	0	21.408,35	51.087,61	0	0
Αγορά ξενόγλωσσων και ελληνικών βιβλίων & Ο/Α υλικού (μεταπτυχιακά προγράμματα)	0	0	0	14.849,69	9.317,74	0
Συνδρομή βάσης ηλεκτρονικών βιβλίων (μεταπτυχιακά προγράμματα)	0	0	5.799,45	0	3.800	0
Συνδρομές ΣΕΑΒ	0	0	0	0	7.000	7.000
ΣΥΝΟΛΟ / ΕΤΟΣ	0	0	27.207,80	65.937,30	20.117,74	7.000
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ(€)						120.262,84

1.3 Μέσω Εταιρίας Αξιοποίησης της Περιουσίας του Πανεπιστημίου

ΕΙΔΟΣ ΔΑΠΑΝΗΣ	2013(€)	2014(€)	2015(€)	2016(€)	2017(€)	2018(€)
Συνδρομές περιοδικών και ηλεκτρονικού υλικού (βάσεις δεδομένων, ψηφιακές συλλογές)		32.395,40	571,95	40.464,69	242,06	19.490,2
Διαδανεισμός	1.375,80	885	1.664	777	1.033,50	435,96
Επέκταση ωραρίου	2.520	3.113,34	3.324,88	2.920	2.955,48	960
Συνδρομές ΣΕΑΒ/eblida		8.469,19	4.050	7.519,19	519,19	520
Αγορά – συντήρηση εξοπλισμού	722,07	3.541,03		10.231,52		
Αγορά αναλωσίμων	92,25	6.718,84	1.977,48	729,49	141,70	231,40
ΣΥΝΟΛΟ / ΕΤΟΣ	4.710,12	55.122,80	11.588,31	62.641,89	4.891,93	21.637,56
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ(€)						155.882,49

2. Προσωπικό

ΕΤΟΣ	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	27	21	22	22	21	18	19	19	19

3. Συλλογές (Ιανουάριος 2014 – Αύγουστος 2018)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	2014		2015		2016		2017		2018	
Προσκτήσεις ξενόγλωσσων & ελληνικών μονογραφιών ⁶ 3155 τίτλοι	979 τίτλοι 948 τεκμήρια		68 τεκμ. (Κοθα) 902 τίτλοι 706 αντίτυπα		1502 1239 τίτλοι 1482 αντίτυπα		1745 1666 τίτλοι 1684 αντίτυπα		1158 808 τίτλοι 944 αντίτυπα	
Τεχνική επεξεργασία ξενόγλωσσων & ελληνικών μονογραφιών	Τίτλοι	525	Τίτλοι	302	Τίτλοι	352	Τίτλοι	487	Τίτλοι	201
	Τεκμ.	1475	Τεκμ.	1010	Τεκμ.	1253	Τεκμ.	1566	Τεκμ.	767
Εγγραφές καθιερωμένων όρων	416		134		168		604		277	
Μονογραφίες που αποσύρθηκαν	3347		1404		1416		656		788	
Τοπική συντήρηση μονογραφιών (χωρίς να σταλούν προς βιβλιοδέτηση)	94		55		31		4		3	
Νέες συνδρομές ξενόγλωσσων & ελληνικών περιοδικών	0		14		25		66		0	
Τρέχουσες συνδρομές σε Βάσεις Δεδομένων (ελλην. & ξενόγλωσσες)	6		19		18		18		13	
Τόμοι περιοδικών/βιβλίων που βιβλιοδετήθηκαν	430 (54 μονογραφίες / 61 περιοδικά / 193 Πρακτικά Πρυτ. Συμβουλίου)		0		0		0		0	

⁶ Αφορά σε προσκτήσεις που προέρχονται από δαπάνες προϋπολογισμού προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών, δωρεάν διανομές συγγραμμάτων (παραγγελίες και επιστροφές από τον ΕΥΔΟΞΟ) και δωρεές διαφόρων ατόμων και ιδρυμάτων.

3.1. Εμπλουτισμός περιεχομένου ελληνόγλωσσου υλικού για τον ηλεκτρονικό κατάλογο της Βιβλιοθήκης (OPAC)

Από τον Απρίλιο του 2007 έχει ενταχθεί στις εργασίες του Τμήματος Τεχνικής Επεξεργασίας Υλικού της Βιβλιοθήκης η οπτική σάρωση των εξωφύλλων, καθώς και των πινάκων περιεχομένων του ελληνόγλωσσου υλικού που αποκτά η Βιβλιοθήκη, με σκοπό τον εμπλουτισμό του καταλόγου προς διευκόλυνση των χρηστών. Έως τον Αύγουστο 2018 εμπλουτίστηκαν συνολικά 9.016 τίτλοι, εκ των οποίων οι 2.060 εμπλουτίστηκαν το διάστημα Ιανουάριος 2014 – Αύγουστος 2018.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	2014		2015		2016		2017		2018	
	Τίτλοι		Τίτλοι		Τίτλοι		Τίτλοι		Τίτλοι	
Εμπλουτισμός περιεχομένου ελληνόγλωσσου υλικού	1060		371		416		213		294	
	Σελίδες	7881	Σελίδες	3075	Σελίδες	3490	Σελίδες	1695	Σελίδες	2407

4.Εξοπλισμός – Υποδομές - Λογισμικό – Διακομιστές

4.1. Λογισμικό - Διακομιστές

Το δεύτερο εξάμηνο του 2017 έγινε αναβάθμιση των υπολογιστών του προσωπικού της Βιβλιοθήκης με υπολογιστές και λειτουργικό σύστημα νεότερης τεχνολογίας. Στους νέους υπολογιστές του προσωπικού εγκαταστάθηκε η τελευταία έκδοση των Windows 10 και μεταφέρθηκαν όλα τα δεδομένα του προσωπικού από τους παλαιούς υπολογιστές στους καινούριους. Το σύνολο των νέων υπολογιστών που προμηθεύτηκε η βιβλιοθήκη ανέρχεται στους 22 και πρόκειται για συστήματα μάρκας DELL Prodesk SFF με τεχνολογία επεξεργαστή i5 & i7 και 8 GB RAM.

Με την αναβάθμιση των υπολογιστών του προσωπικού της Βιβλιοθήκης, το δεύτερο εξάμηνο του 2017 έγινε και αναβάθμιση του **κεντρικού διακομιστή τομέα (Central Domain Controller)** της Βιβλιοθήκης από το πεπαλαιωμένο λειτουργικό σύστημα Windows 2003 Server στο λειτουργικό σύστημα Windows 2012 R2 Server. Οι υπολογιστές, οι χρήστες και οι πολιτικές του τομέα μεταφέρθηκαν από τον παλαιό στον καινούριο διακομιστή-τομέα της βιβλιοθήκης.

Στους νέους κεντρικούς διακομιστές της Βιβλιοθήκηςⁱⁱⁱ, φιλοξενούνται από το δεύτερο εξάμηνο του 2015 οι παρακάτω αναβαθμισμένες ψηφιακές υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης προς τους χρήστες.

- Το νέο Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Βιβλιοθήκης ανοιχτού λογισμικού KOHA 3.22 (<https://catalog.lib.uom.gr> & <https://koha.li.uom.gr>)
- Η πλατφόρμα ανοιχτού λογισμικού διαχείρισης περιοδικών και συνεδρίων PKP OJS/OCS (<https://ojs.lib.uom.gr> & <https://ocs.lib.uom.gr>).
- Η πλατφόρμα ανοιχτού λογισμικού e-prints για τη διαχείριση και προβολή του ερευνητικού έργου του Ακαδημαϊκού προσωπικού της Βιβλιοθήκης (<https://eprints.lib.uom.gr>)
- Η αναβαθμισμένη πλατφόρμα DSpace για τη διαχείριση του ιδρυματικού αποθετηρίου ΨΗΦΙΔΑ για τη διαχείριση και την προβολή του περιεχομένου της Ψηφιακής Βιβλιοθήκης

της Βιβλιοθήκης. Σε αυτήν περιλαμβάνονται αφενός οι πτυχιακές, οι μεταπτυχιακές και οι διδακτορικές διατριβές των φοιτητών του ιδρύματος και αφετέρου άλλο ψηφιακό υλικό, όπως κλαδικές μελέτες, υλικό για εντυποανάπηρους φοιτητές, Μουσικό Υλικό, υλικό της Ιστορικής Βιβλιοθήκης Οικονομικής & Πολιτικής Επιστήμης κλπ. Η έκδοση της νέας πλατφόρμας είναι η 5.6, στην οποία μεταφέρθηκε το μεγαλύτερο ποσοστό από την παλαιά έκδοση της πλατφόρμας της Ψηφιακής Βιβλιοθήκης, την 1.4.1. (<https://dspace.lib.uom.gr>)

- Η πλατφόρμα ανοιχτού λογισμικού VuFind για τη διαχείριση και υλοποίηση της λειτουργίας αναζήτησης περιεχομένου από πολλές πηγές της Βιβλιοθήκης (ηλεκτρονικός κατάλογος, ΨΗΦΙΔΑ, πλατφόρμα περιοδικών και συνεδρίων, κλπ) (<https://vufind.lib.uom.gr>).
- Το σύστημα CRIS για τη διαχείριση και την πληροφόρηση της ερευνητικής δραστηριότητας του πανεπιστημίου. Ο στόχος του είναι η ανάδειξη και προβολή των ερευνητικών έργων που έχουν ολοκληρωθεί από το ερευνητικό προσωπικό του Πανεπιστημίου Μακεδονίας και τηρεί η Επιτροπή Ερευνών του Πανεπιστημίου. (<http://cris.uom.gr>)
- Ο οδηγός πληροφόρησης του κοινού γενικότερα για τα θέματα ανοιχτής πρόσβασης, αλλά και για τις τακτικές και λύσεις ανοιχτής πρόσβασης που ακολουθούνται από τη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας (<https://openaccess.lib.uom.gr>).
- Η Υπηρεσία διαμοιρασμού μεγάλων αρχείων της Βιβλιοθήκης, η οποία στηρίζεται στην πλατφόρμα ProjectSend και μέσω της οποίας το προσωπικό της Βιβλιοθήκης μπορεί να διαμοιραστεί μεγάλα αρχεία με άλλους χρήστες ή/και προσωπικό της Ακαδημαϊκής Κοινότητας (<https://fs.lib.uom.gr>).

Επιπρόσθετα, το πρώτο και δεύτερο εξάμηνο του 2017 έγινε αντικατάσταση 7 παλαιών και ελαττωματικών εκτυπωτών με καινούριους. Οι νέοι εκτυπωτές εγκαταστάθηκαν στα γραφεία των Προσκτήσεων Περιοδικών (1), της Διεύθυνσης Βιβλιοθήκης (2), της Διοικητικής Υποστήριξης της Βιβλιοθήκης (1), του Πληροφοριακού τμήματος (1), του Δανειστικού τμήματος (1) και στο γραφείο του προϊστάμενου της εξυπηρέτησης χρηστών (1). Όλοι οι εκτυπωτές είναι τεχνολογίας Laser εκτύπωσης, ασπρόμαυροι, εκτός από έναν που είναι έγχρωμος εκτύπωσης και βρίσκεται στο γραφείο της Διεύθυνσης Βιβλιοθήκης.

4.2. Εξοπλισμός – Υποδομές

Για να αντιμετωπιστεί το πολύ σοβαρό πρόβλημα έλλειψης χώρου για την τοποθέτηση νέων προσκτήσεων στα ράφια, το 2010 δημιουργήθηκε κλειστή συλλογή από 11.000 περίπου τίτλους βιβλίων και 10.000 δεμένους τόμους περιοδικών, η οποία εγκαταστάθηκε στο υπόγειο του κτιρίου του Τμήματος Μάρκετινγκ και Διοίκησης Λειτουργιών στην Έδεσσα. Με το κλείσιμο του Τμήματος και του αντίστοιχου Παραρτήματος της Βιβλιοθήκης στην Έδεσσα τον Ιούνιο 2013 και την αδυναμία εξεύρεσης χώρου για την μετεγκατάσταση των κινητών βιβλιοστατών στη Θεσσαλονίκη, αφενός μεν η συλλογή αυτή συνεχίζει να παραμένει εκεί χωρίς δυνατότητα χρήση της από το κοινό της Βιβλιοθήκης, αφετέρου δε δεν είναι εφικτή η αξιοποίηση των κινητών βιβλιοστατών για μεταφορά

και άλλων βιβλίων και τόμων περιοδικών σε αυτούς, έτσι ώστε να αντιμετωπιστεί το συνεχιζόμενο πρόβλημα έλλειψης χώρου.

5. Υπηρεσίες

5.1. Τηλεμάθεια (Telemathea) (<http://telemathea.uom.gr>). Έως τον Φεβρουάριο 2018 χρησιμοποιούταν για την προσφορά των προγραμμάτων Πληροφοριακής Παιδείας που διοργανώνει η Βιβλιοθήκη για τους εξωτερικούς χρήστες – μέλη της. Τον Μάρτιο 2018 έπαψε η λειτουργία της προκειμένου να αναβαθμιστεί το λογισμικό με το οποίο παρέχεται και να επικαιροποιηθεί το περιεχόμενό της, εργασία η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του 2018.

5.2. e-ρώτηση (e-question): Υπηρεσία υποβολής πληροφοριακών ερωτήσεων (<http://eq.lib.uom.gr>). Πρόκειται για μια web-based υπηρεσία πληροφόρησης της Βιβλιοθήκης, που δίνει στους χρήστες τη δυνατότητα να υποβάλουν ερωτήσεις (μέσω chat και e-mail) για τον εντοπισμό μιας πληροφορίας από όπου και αν αυτοί βρίσκονται και οποιαδήποτε στιγμή το επιθυμούν, με αποτέλεσμα να διευκολύνεται η εξ αποστάσεως εξυπηρέτησή τους. Παράλληλα, στα πλαίσια της εφαρμογής δημιουργείται και γνωσιακή βάση δεδομένων (Knowledge Base) των πληροφοριακών συνδιαλλαγών.

Για την προσφορά της υπηρεσίας από το 2006 έως το 2009 χρησιμοποιήθηκε το λογισμικό QuestionPoint της OCLC. Από το 2010 και μετά όμως έγινε σαφές ότι η Βιβλιοθήκη δεν θα μπορούσε να υποστηρίξει πλέον το κόστος χρήσης του εμπορικού αυτού λογισμικού. Για το λόγο αυτό, το 2011 το Τμήμα Αυτοματισμού της Βιβλιοθήκης ανέπτυξε τοπική εφαρμογή για την αντικατάσταση τόσο του web-based περιβάλλοντος της υπηρεσίας e-ρώτηση, όσο και της σχετικής γνωσιακής βάσης δεδομένων. Η τοπική εφαρμογή αναπτύχθηκε με χρήση του λογισμικού ανοικτού κώδικα PHP, σε λειτουργικό σύστημα Linux και η βάση δεδομένων στην οποία στηρίχθηκε είναι το ανοικτού κώδικα RDBMS MySQL, ενώ ως web server χρησιμοποιήθηκε ο APACHE έκδοσης 2.2.

Κατά το διάστημα Ιανουάριος 2014 – Αύγουστος 2018 απαντήθηκαν μέσω της υπηρεσίας 565 ερωτήματα.

Σε αναπτυξιακό επίπεδο, προστέθηκε στο διαχειριστικό περιβάλλον η λειτουργία εισαγωγής και καταγραφής των απλών επιτόπιων πληροφοριακών ερωτήσεων, όπου αναγράφεται η ημερομηνία εισαγωγής τους, η περιγραφή της εξυπηρέτησης, η χρονική διάρκεια που απαιτήθηκε για την ολοκλήρωσή της, καθώς και παρέχεται η δυνατότητα διαγραφής. Στο σύνολο, οι επιτόπιες ερωτήσεις που απαντήθηκαν ήταν 1007.

5.3. ΨΗΦΙΔΑ (PSEPHEDA): Ψηφιακή Βιβλιοθήκη και Ιδρυματικό Καταθετήριο του Πανεπιστημίου Μακεδονίας (<http://dspace.lib.uom.gr>) Η ΨΗΦΙΔΑ αποτελεί την Υπηρεσία της Βιβλιοθήκης & Κέντρου Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας που συγκεντρώνει ψηφιακό/ηλεκτρονικό υλικό με σκοπό την υποστήριξη της εκπαιδευτικής και ερευνητικής διαδικασίας, της δια βίου

μάθησης, καθώς και την διατήρηση και συντήρηση της καταγεγραμμένης γνώσης. Ως εκ τούτου, έχει ένα διττό ρόλο: Ως ψηφιακή βιβλιοθήκη η «ΨΗΦΙΔΑ» διαθέτει μέσω των συλλογών της δυσεύρετο έντυπο αλλά και οπτικοακουστικό υλικό, γεγονός το οποίο την καθιστά ένα από τα προσφορότερα μέσα διατήρησης της πρόσφατης πολιτιστικής και ακαδημαϊκής κληρονομιάς. Ως ιδρυματικό καταθετήριο εκπληρώνει το στόχο της συγκέντρωσης, ψηφιακής διατήρησης, ανάδειξης και προβολής τόσο διπλωματικών εργασιών και πτυχιακών εργασιών που εκπονούνται στα πλαίσια φοίτησης των Προγραμμάτων Σπουδών των Τμημάτων του Πανεπιστημίου, όσο και άλλων δημοσιεύσεων που εκδίδει το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας.

Σήμερα (Αύγουστος 2018) η ΨΗΦΙΔΑ περιλαμβάνει:

ΣΥΛΛΟΓΕΣ	ΥΠΟΣΥΛΛΟΓΕΣ	ΑΡ. ΕΓΓΡΑΦΩΝ
Ιδρυματικό Καταθετήριο	Διδακτορικές Διατριβές	442
	Διπλωματικές Εργασίες	6280
	Μεταδιδακτορικές Έρευνες	3
	Πτυχιακές Εργασίες	419
	Δημοσιεύσεις του Πανεπιστημίου Μακεδονίας (Τμητικοί τόμοι, Παραδοτέα έργων ΕΛΚΕ κλπ)	351
Ψηφιακή Βιβλιοθήκη	Εισηγητικές Εκθέσεις Νόμων	364
	Ιστορική Βιβλιοθήκη Οικονομικής & Πολιτικής Επιστήμης	454
	Κλαδικές Μελέτες	517
	Μουσικό Υλικό	1146
Ψηφιακό Υλικό για Εντυπο-ανάπηρους φοιτητές		233
Αρχείο Πανεπιστημίου	Αποφ. Πρυτανικού Συμβουλίου	6605
	Αποφ. Συγκλήτου	868
	Αποφ. ΕΛΚΕ	100

5.3Α. Υπηρεσία υποστήριξης & έκδοσης ηλεκτρονικών επιστημονικών περιοδικών – OJS

(<http://ojs.lib.uom.gr>). Η Υπηρεσία περιλαμβάνει ηλεκτρονικά και ψηφιοποιημένα περιοδικά.

Κεντρικός σκοπός της υπηρεσίας είναι η συγκέντρωση, ο διαμοιρασμός, η καταγραφή, διάθεση και διατήρηση της γνώσης που παράγεται από τα μέλη ΔΕΠ της ακαδημαϊκής κοινότητας του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, αλλά και από άλλους επιστημονικούς φορείς, στη βάση της ανοικτής πρόσβασης (μέσω της «χρυσής οδού»), ενισχύοντας κατ'αυτόν τον τρόπο την ακαδημαϊκή επικοινωνία και διασφαλίζοντας την παρουσία της Βιβλιοθήκης σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο ψηφιακό περιβάλλον.

Σήμερα (Αύγουστος 2018) η Υπηρεσία περιλαμβάνει:

ΣΥΛΛΟΓΕΣ	ΑΡ. ΕΓΓΡΑΦΩΝ
Επιστημονικό Marketing	721
Βαλκανικά Σύμμεικτα	165
Επιστημονική Επετηρίδα Πανεπιστημίου Μακεδονίας	63
Επιστημονική Επετηρίδα ΑΒΣΘ	193
Νέα Οικονομία	4208

Παιδαγωγική Επιθεώρηση	671
Τόπος	267
Balkan Studies	2159
SEEJE	220

5.4. ΘΥΡΑ (THYRA): Κεντρική Θεματική Πύλη Πληροφόρησης για τα γνωστικά αντικείμενα του Πανεπιστημίου (<http://www.lib.uom.gr/dbases/>). Η ΘΥΡΑ είναι μια εφαρμογή ενιαίου περιβάλλοντος διαχείρισης και παρουσίασης των online πηγών (βάσεων δεδομένων κ.ά.) που διαθέτει η Βιβλιοθήκη. Κατά το διάστημα Ιανουάριος 2014 – Αύγουστος 2018 εισήχθησαν 20 νέες πηγές πληροφόρησης, πάνω στα γνωστικά αντικείμενα που θεραπεύει το Πανεπιστήμιο.

5.5. Δανεισμός – Διαδανεισμός.

Στατιστικά στοιχεία Δανεισμού: Ιανουάριος 2014 – Αύγουστος 2018

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Ποσότητα
Δανεισμοί	240.606 +67.945 εσωτερικοί δανεισμοί
Εγγραφές νέων χρηστών	8380
Διαγραφές χρηστών	12.381
Ενεργοί χρήστες	5497

Στατιστικά στοιχεία Διαδανεισμού: Ιανουάριος 2014 – Αύγουστος 2018

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Στάλθηκαν	Έγιναν Αποδεκτές	Ποσοστό Κάλυψης
Αιτήσεις σε άλλες Βιβλιοθήκες για Φωτοτυπίες Άρθρων	704	516	73,29%
Αιτήσεις σε άλλες Βιβλιοθήκες για Διαδανεισμό Βιβλίων	2498	2226	89,11%
Αιτήσεις από άλλες Βιβλιοθήκες για Φωτοτυπίες Άρθρων	304	235	77,30%
Αιτήσεις από άλλες Βιβλιοθήκες για Διαδανεισμό Βιβλίων	1096	975	88,95%

5.6. Πρόγραμμα Πληροφοριακής Παιδείας. Από το 2006, το παλαιότερο πρόγραμμα βιβλιογραφικής εκπαίδευσης που προσέφερε η Βιβλιοθήκη αναμορφώθηκε, ώστε να ανταποκρίνεται καλύτερα στις τρέχουσες ανάγκες των Τμημάτων του Πανεπιστημίου. Πέραν των παραδοσιακών δεξιοτήτων χρήσης της Βιβλιοθήκης και των βιβλιογραφικών πηγών που αυτή διαθέτει, το Πρόγραμμα Πληροφοριακής Παιδείας στοχεύει στην ανάπτυξη και άλλων τεχνικών δεξιοτήτων που απαιτούνται για την αποτελεσματική χρήση της πληροφοριακής τεχνολογίας και των πληροφοριακών πηγών, αλλά κυρίως, στην ανάπτυξη κριτικής σκέψης πάνω στην ίδια τη φύση της πληροφορίας καθώς και του τεχνολογικού, κοινωνικού και πολιτισμικού πλαισίου διακίνησής της. Από τότε (2006), η Βιβλιοθήκη συνεχίζει να αναμορφώνει τακτικά το Πρόγραμμα Πληροφοριακής Παιδείας ώστε αυτό να ανταποκρίνεται με τον πληρέστερο δυνατό τρόπο στις ανάγκες των φοιτητών του Πανεπιστημίου και των λοιπών χρηστών της Βιβλιοθήκης. Έτσι, από τον Απρίλιο 2014 για πρώτη φορά προσφέρθηκαν μαθήματα σε οργανωμένα γκρουπ κατόπιν δηλώσεων συμμετοχής, σε συγκεκριμένες ημέρες και ώρες που ανακοινώνονται από τη Βιβλιοθήκη. Τα μαθήματα απευθύνονται τόσο σε μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας όσο και σε εξωτερικούς χρήστες της Βιβλιοθήκης. Τα μαθήματα προσφέρονται σε εργαστήρια Η/Υ του Πανεπιστημίου τα

οποία παραχωρούνται στη Βιβλιοθήκη για το σκοπό αυτό και σε συνεργασία με το Κέντρο Υπολογιστών και Δικτύων και του Γραφείου Διασύνδεσης του Πανεπιστημίου.

Από το 2012 τα μαθήματα του Προγράμματος Πληροφοριακής Παιδείας προσφέρονται για τους φοιτητές του Πανεπιστημίου και ηλεκτρονικά, μέσω του CoMPUs, του ολοκληρωμένου συστήματος Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, ενώ από τις αρχές του 2014 τα μαθήματα του Προγράμματος Πληροφοριακής Παιδείας προσφέρονται ηλεκτρονικά για τους εξωτερικούς χρήστες-μέλη της Βιβλιοθήκης μέσω της πλατφόρμας ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης της Βιβλιοθήκης «Τηλεμάθεια».

Κατά το διάστημα Ιανουάριος 2014 – Αύγουστος 2018 πραγματοποιήθηκαν 240 σεμινάρια και εκπαιδεύτηκαν στο σύνολο 4810 άτομα.

Το 2015 ξεκίνησε η συνεργασία της Βιβλιοθήκης με τον καθηγητή Βαλκανικών και Σλαβικών Σπουδών, Μαραγκό Ιωάννη για την πραγματοποίηση του εκπαιδευτικού σεμιναρίου με τίτλο: «Πώς να δημοσιεύσετε την εργασία σας σε επιστημονικά περιοδικά των κοινωνικών επιστημών/How to publish your paper in the field of social sciences».

Επίσης, έπειτα από αίτημα και την απόφαση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου ενσωματώθηκαν τα εκπαιδευτικά σεμινάρια στο Παράρτημα Διπλώματος των προπτυχιακών και των μεταπτυχιακών φοιτητών του Πανεπιστημίου.

Το 2016 επιτεύχθηκε συνεργασία με το Τμήμα Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Μουσειολογίας (Σχολή Επιστήμης της Πληροφορίας & Πληροφορικής) και το Τμήμα Μουσικών Σπουδών (Σχολή Μουσικής & Οπτικοακουστικών Τεχνών) του Ιονίου Πανεπιστημίου, στα πλαίσια πραγματοποίησης εξ' αποστάσεως σεμιναρίου με τίτλο «*Δεξιότητες Πληροφοριακού Γραμματισμού για Επιστημονική Επικοινωνία*».

Το 2017 δημιουργήθηκε εκ νέου το ερωτηματολόγιο αποτίμησης εκπαιδευτικών σεμιναρίων, μέσω του εργαλείου Google Forms, στην ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης. Η έναρξη χρήσης του πραγματοποιήθηκε το εαρινό εξάμηνο του 2018 από τους εκπαιδευόμενους. Το ερωτηματολόγιο μέσω Google Forms δημιουργήθηκε λόγω μεγάλης απόκλισης ανάμεσα στα άτομα που παρίστανται στα σεμινάρια και στα άτομα που συμμετείχαν στην αποτίμηση του προγράμματος με τη συμπλήρωση του ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου από τα τεχνικά προβλήματα που υπήρχαν στη ταυτόχρονη φόρτωση του ερωτηματολογίου. Το 2018 δημιουργήθηκε βίντεο στα πλαίσια της προώθησης της υπηρεσίας των εκπαιδευτικών σεμιναρίων της Βιβλιοθήκης, ολοκληρώθηκε η επικαιροποίηση της ενότητας Lib4a με τίτλο: «*Τρόποι αποτελεσματικής παρουσίασης της εργασίας*», προστέθηκε νέα θεματική ενότητα LIB6 στα σεμινάρια της Βιβλιοθήκης με τίτλο «*Πώς να δημοσιεύσετε την εργασία σας σε επιστημονικά περιοδικά των κοινωνικών επιστημών/How to publish your paper in the field of social sciences*» σε συνεργασία με τον καθηγητή του Οικονομικού τμήματος κο Μαραγκό, προστέθηκε νέα θεματική ενότητα LIB7 στα σεμινάρια της Βιβλιοθήκης με τίτλο Πληροφοριακή Παιδεία στις ΟΕ σύμφωνα με τη σύμφωνη γνώμη της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος ΟΕ και απευθύνεται στους προπτυχιακούς φοιτητές του Οικονομικού Τμήματος,

Αναδιοργανώθηκε το εκπαιδευτικό υλικό των σεμιναρίων στην πλατφόρμα ασύγχρονης εκπαίδευσης Compus και μετονομάστηκε σε Εκπαιδευτικά Σεμινάρια Βιβλιοθήκης.

5.7. Αξιολόγηση της Βιβλιοθήκης. Η Βιβλιοθήκη υπήρξε από τις πρώτες στην Ελλάδα που από το 1997 διεξήγαγε έρευνα ικανοποίησης και αναγκών των χρηστών σχετικά με τις υπηρεσίες που προσφέρει και τον τρόπο λειτουργίας της. Η Βιβλιοθήκη συνεχίζει να διεξάγει παρόμοιες έρευνες σε τακτά χρονικά διαστήματα και με γνώμονα τα αποτελέσματα των ερευνών αυτών διαμορφώνει και προσφέρει τις υπηρεσίες της, έτσι ώστε να ανταποκρίνονται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο στις ανάγκες των χρηστών της. Κατά τη διάρκεια της περιόδου Ιανουάριος 2014 έως Αύγουστος 2018 η Βιβλιοθήκη διεξήγαγε τρεις (3) έρευνες χρηστών:

- 2017: «Εναλλακτικές πηγές χρηματοδότησης ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών από το κοινό: η περίπτωση της Βιβλιοθήκης και Κέντρου Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας». Έρευνα που πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια διπλωματικής εργασίας της υπαλλήλου της βιβλιοθήκης Παρασκευής Βοζανά για την διερεύνηση εναλλακτικών πηγών χρηματοδότησης για τη Βιβλιοθήκη.
- 2018: «Ηλεκτρονική Έρευνα Ικανοποίησης Χρηστών Βιβλιοθήκης και Κέντρου Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας» από τη Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών του Συνδέσμου Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (Σ.Ε.Α.Β.)
- 2018: «Έρευνα Ικανοποίησης και Εντοπισμού Πληροφοριακών Αναγκών των χρηστών της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας». Έρευνα που πραγματοποιήθηκε από την υπάλληλο της βιβλιοθήκης Ελισσάβητ Τσανακτσίδου για τις ανάγκες της Βιβλιοθήκης.

5.8. Παρουσία της Βιβλιοθήκης στο Διαδίκτυο.

5.8.1. Ιστότοπος της Βιβλιοθήκης (www.lib.uom.gr/). Ο νέος ιστότοπος της Βιβλιοθήκης δημοσιεύτηκε το 2014, αφού ολοκληρώθηκαν επιτυχώς οι ακόλουθες εργασίες:

- Εμπλουτισμός και επικαιροποίηση του περιεχομένου της
- Συγγραφή και συλλογή κειμένων
- Ανάπτυξη τηλεφωνικού καταλόγου για τα τμήματα και το προσωπικό της Βιβλιοθήκης
- Ανάπτυξη φορμών επικοινωνίας και ηλεκτρονικών αιτήσεων για τις υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης
- Τακτικοί έλεγχοι για την ορθή λειτουργία των αιτήσεων (περιβάλλον χρήστη και διαχειριστή) σε συνεργασία με τα υπεύθυνα τμήματα
- Μετάφραση περιεχομένου στην αγγλική γλώσσα
- Έλεγχος τελικής μορφοποίησης πινάκων, στοίχισης κειμένων
- Δημοσίευση νέας ιστοσελίδας

Κατά το διάστημα Ιανουάριος 2014 – Αύγουστος 2018 η ιστοσελίδα εμπλουτίστηκε σε περιεχόμενο προκειμένου, μέσω αυτοματοποιημένων διαδικασιών να διευκολύνεται η εργασία των υπαλλήλων

της, η συνεργασία της με τα άλλα τμήματα εντός της Πανεπιστημιακής κοινότητας, αλλά και η άμεση εξυπηρέτηση των χρηστών της. Συγκεκριμένα, για την κάλυψη αναγκών διαχείρισης των υπηρεσιών που παρέχει η βιβλιοθήκη από το σύνολο των υπαλλήλων και από τις γραμματείες του Πανεπιστημίου Μακεδονίας μέσω αυτοματοποιημένων διαδικασιών δημιουργήθηκαν σε συνεργασία με το Τμήμα Αυτοματισμού δύο νέες υπηρεσίες διαχείρισης με εξουσιοδοτημένη πρόσβαση για το προσωπικό της Βιβλιοθήκης και για το προσωπικό των Γραμματειών του Πανεπιστημίου.

Τέλος, προστέθηκαν νέα εικονίδια στην κεντρική σελίδα της Βιβλιοθήκης που αφορούν τις συλλογές και υπηρεσίες της ανοικτής πρόσβασης, ενώ καθόλο το έτος διενεργούνται έλεγχοι και επικαιροποιήσεις του περιεχομένου στην ελληνική και αγγλική σελίδα.

5.8.2. Δημιουργία νέου ιστότοπου του Τμήματος Τεχνικής Επεξεργασίας (<https://yvipcats.wordpress.com>)

Η μετάβαση στο νέο σύστημα διαχείρισης Βιβλιοθήκης ανοιχτού κώδικα (Koha) τον Νοέμβριο 2015, η μερική αδυναμία του Koha υποστήριξης των διεθνών προτύπων που χρησιμοποιεί η Βιβλιοθήκη και η αντικατάσταση αρκετών διεθνών προτύπων με νέα (πχ. αντικατάσταση του AACR2 από το RDA) από το 2010 έως σήμερα, είχε ως αποτέλεσμα την αναδιοργάνωση και αναθεώρηση μεγάλου μέρους των διαδικασιών και των πολιτικών του Τμήματος Τεχνικής Επεξεργασίας, με συνέπεια την ανάγκη δημιουργίας νέου ιστότοπου του Τμήματος για την υποστήριξη των εργασιών του. Για τη δημιουργία του χρησιμοποιήθηκε η πλατφόρμα ανοιχτού κώδικα WordPress και ξεκίνησε ο εμπλουτισμός του με περιεχόμενο.

Cataloging Services Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφόρησης Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Τμήμα Τεχνικής Επεξεργασίας

Home Procedures Authorities Local policies Documentation Σύστημα (ILS) Tools Site map

- Copy cataloging
- Original cataloging
- Μεταφράσεις στα ελληνικά
- Επεξεργασία εγγραφής τεκμηρίου
- Προσθήκη τεκμηρίου
- Εμπλουτισμός περιεχομένου βιβλιογραφικών εγγραφών
- Τεχνική επεξεργασία
- Επιθεώρηση συλλογής
- Συντήρηση
- Τοποθέτηση νέων προσκτήσεων στο γραφείο Καταλογογράφησης
- Συντήρηση καταλόγου
- Τήρηση στατιστικών (BIB's και items)
- Στατιστικά σε φορείς

Απόσυρση Τήρηση αρχείου αποσύρσεων

Διαχείριση υλικού των καταργημένων παραρτημάτων Έδεσσας, Νάουσας

Επιστροφές υλικού από καθηγητές

Καλώς ήλθατε στην ιστοσελίδα του Τμήματος Τεχνικής Επεξεργασίας

Για πλοήγηση στο περιεχόμενο μπορείτε να χρησιμοποιήσετε είτε το αναδιπλούμενο μενού επάνω, είτε τον χάρτη του ιστότοπου

Cataloging Services Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφόρησης Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Τμήμα Τεχνικής Επεξεργασίας

Home	Procedures	Authorities	Local policies	Documentation	Σύστημα (ILS)	Tools	Site map
----------------------	----------------------------	-----------------------------	--------------------------------	-------------------------------	-------------------------------	-----------------------	--------------------------

Εφαρμογή του BSR (Bibco Standard Record)	Full level cataloging (- Οκτ. 2016)
Minimal Level Cataloging	Core level cataloging (- Οκτ. 2016)

Αρχική > Local policies > Εφαρμογή του BSR

Εφαρμογή του Bibco Standard Record

Ενημερώθηκε: 24/10/2016

Η πρότυπη εγγραφή της Bibco (BSR) [με κωδικοποίηση πλήρους επιπέδου στο Leader/17 Encoding level] αντικατέστησε διεθνώς από το 2010, το full και core επίπεδο, περιέχοντας ένα ελάχιστο σετ από πεδία/υποπεδία, στα οποία μπορούν να προστεθούν και άλλα πεδία σύμφωνα με τις τοπικές πολιτικές των βιβλιοθηκών ή την κρίση του καταλογογράφου.

Η εφαρμογή του BSR της Βιβλιοθήκης μας, βασισμένο στους AACR2 προς το παρόν, περιλαμβάνει τα εξής πρόσθετα πεδία:

Εφαρμογή του BSR για έντυπες μονογραφίες από YnipCatS-UOM [W](#)

5.8.3. Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης. Η Βιβλιοθήκη αναγνωρίζει τα ιστολόγια, τα δίκτυα και τα υπόλοιπα κοινωνικά μέσα, τα οποία συλλογικά αναφέρονται ως «Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης» (ΜΚΔ), ως εργαλεία υποστήριξης των εκπαιδευτικών και λειτουργικών της στόχων που διευκολύνουν την επικοινωνία με τους χρήστες της και προβάλλουν τις υπηρεσίες της.

Στο παραπάνω πλαίσιο η Βιβλιοθήκη διεξήγαγε έρευνα για τις υπάρχουσες καλές πρακτικές και πολιτικές άλλων Βιβλιοθηκών του εσωτερικού και του εξωτερικού σχετικά με την παρουσία τους στα ΜΚΔ και στη συνέχεια προχώρησε στη συγγραφή πολιτικής της Βιβλιοθήκης για τη χρήση των ΜΚΔ στα πλαίσια των σταθερών εργασιών της.

Από το 2013 η Βιβλιοθήκη διαθέτει ιστοσελίδες στο Facebook, το LinkedIn, το YouTube, το Flickr και το Pinterest.

Κατά το διάστημα Ιανουάριος 2014 – Αύγουστος 2018 εντατικοποιήθηκε η προώθηση των λογαριασμών της Βιβλιοθήκης στα ΜΚΔ με τον προγραμματισμό αποστολής ενημερωτικού email στις λίστες των μελών του Πανεπιστημίου και τη δημιουργία infogram ως προωθητικό υλικό.

Τον Μάρτιο 2018 δημιουργήθηκε νέος λογαριασμός της Βιβλιοθήκης στο Instagram.

Τέλος, από τον Ιανουάριο 2018 έχει ξεκινήσει έρευνα σχετικά με τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών στην Ελλάδα και πιο συγκεκριμένα και για τη ΒΚΠ Πανεπιστημίου Μακεδονίας, η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του έτους.

5.9. QR Codes. Η Βιβλιοθήκη ακολουθώντας τις εξελίξεις της τεχνολογίας ανέπτυξε Κώδικες QR για τις υπηρεσίες και τις συλλογές της. Έτσι, από το 2013 και μετά οι Κώδικες QR χρησιμοποιούνται:

- Στους βιβλιοστάτες με σύνδεση στην αναζήτηση του καταλόγου της Βιβλιοθήκης.
- Στα τερματικά χρηστών με σύνδεση στον Συνοπτικό Οδηγό Χρήσης του Καταλόγου.
- Στο κουτί επιστροφών δανεισμένου υλικού με σύνδεση σε οδηγίες χρήσης.
- Στα φωτοτυπικά του κοινού με σύνδεση σε οδηγίες χρήσης.

- Στο ενημερωτικό φυλλάδιο της υπηρεσίας e-ρώτηση με σύνδεση στη φόρμα υποβολής ερωτήσεων.
- Στο ενημερωτικό φυλλάδιο του Προγράμματος Πληροφοριακής Παιδείας με σύνδεση στη φόρμα δήλωσης συμμετοχής.

Όσον αφορά το χρονικό διάστημα 2014-2018, αναπτύχθηκαν νέα QR Codes σε φυλλάδια διαφόρων υπηρεσιών (Διαδανεισμός, ΠΠΠ κλπ) και στον ενημερωτικό οδηγό (πολιτική δανεισμού) για όλες τις κατηγορίες χρηστών.

5.10. ΕΥΔΟΞΟΣ – Ηλεκτρονική Υπηρεσία Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Συγγραμμάτων και λοιπών Βοηθημάτων

Η Βιβλιοθήκη έπειτα από κάλεσμα του Υπουργείου Παιδείας με έγγραφό του προς τα Πανεπιστήμια και ΤΕΙ (3 Φεβρουαρίου 2011, Αρ. Πρωτ.86), προχώρησε από το 2011 στη δημιουργία ειδικής «Υπηρεσίας ΕΥΔΟΞΟΥ», η οποία σταδιακά ανέλαβε :

- την αποδοχή των επιστρεφόμενων συγγραμμάτων,
  - την αναδιανομή των παραπάνω συγγραμμάτων σε άλλους φοιτητές,
  - την παρακολούθηση της πληρότητας της συλλογής της Βιβλιοθήκης με τα συγγράμματα του εκάστοτε ακαδημαϊκού έτους,
  - την σύνταξη λίστας με τις ελλείψεις της σε συγγράμματα ή σε αντίτυπα που της λείπουν, ώστε να μπορεί να εξυπηρετεί τους φοιτητές του Ιδρύματος,
  - την παραγγελία μέσω του ΕΥΔΟΞΟΣ, των συγγραμμάτων ή των αντιτύπων που της λείπουν,
  - την διευκόλυνση των φοιτητών που δε δικαιούνται να παίρνουν δωρεάν συγγράμματα μέσω του ΕΥΔΟΞΟΣ, στην πρόσβαση των συγγραμμάτων που χρειάζονται με την «Υπηρεσία του Μακροχρόνιου Δανεισμού»
- Την παραγγελία μέσω του ΕΥΔΟΞΟΣ, τίτλων που αποτελούν συγγράμματα άλλων ιδρυμάτων αλλά που μας ενδιαφέρουν θεματικά

Αξίζει να σημειωθεί πως η ανταπόκριση της Βιβλιοθήκης, υπήρξε άμεση και πιθανόν να είναι η πρώτη Ακαδημαϊκή Βιβλιοθήκη στην Ελλάδα, που έκανε χρήση όλων των δυνατοτήτων του ΕΥΔΟΞΟΥ.

Για το διάστημα Ιανουάριος 2014-Αύγουστος 2018, η βιβλιοθήκη δέχτηκε πάνω από 3200 επιστρεφόμενα συγγράμματα και πραγματοποίησε 2376 αναδιανομές.

Τέλος, κατά το διάστημα των ακαδ. ετών 2014-2018, πραγματοποιήθηκαν 1302 παραγγελίες συγγραμμάτων και παραλήφθησαν 3155 αντίτυπα συγγραμμάτων

5.11. VuFind – Μηχανή ενιαίας αναζήτησης (<https://vufind.lib.uom.gr>)

Το VuFind είναι μία πύλη πηγών η οποία δημιουργήθηκε από βιβλιοθήκες (πλατφόρμα ανοιχτού κώδικα) και δίνει τη δυνατότητα ενιαίας αναζήτησης και παρουσίασης των αποτελεσμάτων στα

συστήματα Koha (Κατάλογος της Βιβλιοθήκης), Open Journal Systems (Υπηρεσία Ηλεκτρονικής Διαχείρισης και Έκδοσης Επιστημονικών Περιοδικών), DSpace (Ψηφιακή Βιβλιοθήκη και Ιδρυματικό Καταθετήριο-Ψηφίδα) και EPrints (Ιδρυματικό Αποθετήριο Ακαδημαϊκής Έρευνας)

6. Μηχανογράφηση – Αυτοματισμός

6.1. Λογισμικό – Εφαρμογές. Την περίοδο 2014-2018 αναπτύχθηκε μια σειρά από εφαρμογές με σκοπό την αυτοματοποίηση των υπηρεσιών της Βιβλιοθήκης και της επικοινωνίας της με τους χρήστες και τα άλλα τμήματα του πανεπιστημίου. Ειδικότερα:

➤ Φόρμες Αιτήσεων για την εξυπηρέτηση των χρηστών

Δημιουργήθηκε ένα σύνολο από ηλεκτρονικές φόρμες αιτήσεων, μέσω των οποίων οι χρήστες της Βιβλιοθήκης μπορούν να έχουν πρόσβαση στις υπηρεσίες της. Οι φόρμες αιτήσεων καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών προς τους χρήστες, και είναι ελεύθερα προσβάσιμες από όλους. Οι υπηρεσίες που καλύπτονται από τις φόρμες περιλαμβάνουν:

- Εγγραφές Νέων Χρηστών (δύο ξεχωριστές φόρμες για μέλη και μη-μέλη του Πανεπιστημίου)
- Συμμετοχή στα σεμινάρια πληροφοριακής παιδείας που οργανώνονται από τη ΒΚΠ
- Έλεγχος οικονομικών εκκρεμοτήτων προς τη Βιβλιοθήκη και το σύστημα «ΕΥΔΟΞΟΣ»
- Αιτήσεις ψηφιοποίησης υλικού (υπηρεσία προς τους φοιτητές με προβλήματα όρασης)
- Άλλες φόρμες (παραγγελία βιβλίου, επίστευσης υλικού, διαδανεισμός, κλπ)

Όλες οι φόρμες εμπεριέχουν αρκετή προγραμματιστική λογική για την αποθήκευση των δεδομένων που συλλέγουν σε βάσεις δεδομένων στους κεντρικούς διακομιστές της Βιβλιοθήκης. Επιπλέον, περιέχουν αρκετή προγραμματιστική λογική για την αύξηση της διαδραστικότητας της φόρμας (εμφάνιση/εξαφάνιση πεδίων της φόρμας που μπορεί να μη χρειάζονται για ένα συγκεκριμένο χρήστη, ανάλογα με κάποιες άλλες επιλογές του κλπ).

Στη συνέχεια, δημιουργήθηκε και ένα σύνολο από φόρμες διαχείρισης των δεδομένων που συλλέγονται από τις παραπάνω φόρμες αιτήσεων, διαθέσιμες προς το προσωπικό της Βιβλιοθήκης και των Γραμματειών του Πανεπιστημίου. Ανάλογα με το τμήμα που έχει πρόσβαση στη φόρμα, τα δεδομένα είναι είτε μόνο για ανάγνωση, ή για πλήρη επεξεργασία.

Σε όλες τις περιπτώσεις που απαιτείται κοινή πρόσβαση στα στοιχεία μιας φόρμας μεταξύ των δύο τύπων προσωπικού, αυτή γίνεται στην ίδια βάση δεδομένων, έτσι ώστε η ενημέρωση να είναι άμεση χωρίς τη μεσολάβηση οποιασδήποτε χειρονακτικής εργασίας «μεταφοράς» της πληροφορίας μεταξύ τμημάτων.

Λόγω της χρήσης των φορμών διαχείρισης από ένα σχετικά μεγάλο πλήθος προσωπικού, ο κύριος άξονας υλοποίησης ήταν η απλότητα στο σχεδιασμό. Αυτό ισοδυναμεί σε όσο το δυνατόν λιγότερα υποχρεωτικά πεδία προς συμπλήρωση, τα οποία λαμβάνουν αυτομάτως όσο το δυνατόν πιο

«σωστές» τιμές σε περίπτωση που παραμείνουν κενά κατά την αναζήτηση. Επιπλέον, μικρά επεξηγηματικά σχόλια κάτω από κάθε πεδίο συνοδεύουν την κάθε φόρμα για την άμεση παροχή βοήθειας στο προσωπικό διαχείρισης.

Οι διαχειριστικές φόρμες που είναι διαθέσιμες στους δύο τύπους προσωπικού συνοψίζονται στις παρακάτω:

➤ **Φόρμες για το Προσωπικό Βιβλιοθήκης:**

- Φόρμα Εγγραφής Χρήστη στο Σύστημα της Βιβλιοθήκης
- Φόρμα Διαχείρισης Οικονομικών Εκκρεμοτήτων με τη Βιβλιοθήκη και το σύστημα «ΕΥΔΟΞΟΣ»
- Φόρμα Διαχείρισης συμμετοχών σε σεμινάρια
- Φόρμα Αίτησης Ψηφιοποίησης Υλικού για ΑΜΕΑ
- Άλλες φόρμες διαχείρισης
- Παραγγελία Βιβλίου, Επίσπευση Επεξεργασίας Υλικού, κλπ.

➤ **Φόρμες για το Προσωπικό Γραμματειών**

- Φόρμες Ελέγχου Οικονομικών Εκκρεμοτήτων Φοιτητών με τη Βιβλιοθήκη και το σύστημα «ΕΥΔΟΞΟΣ»
- Φόρμες Ελέγχου Πληρότητας παρακολούθησης σεμιναρίων, για την παροχή του σχετικού Diploma Supplement στο πτυχίο

6.2. Νέο Σύστημα Διαχείρισης Βιβλιοθήκης

Η δύσκολη οικονομική συγκυρία των τελευταίων ετών είχε ως αποτέλεσμα την αντικατάσταση του ολοκληρωμένου συστήματος αυτοματισμού Horizon με το σύστημα ανοιχτού κώδικα Koha. Οι εργασίες μετάβασης της Βιβλιοθήκης από το παλαιότερο στο νέο σύστημα, που περιελάμβαναν εγκατάσταση και βασική παραμετροποίηση του νέου συστήματος, μεταφορά της υπάρχουσας βάσης δεδομένων στο νέο σύστημα και εκπαίδευση του προσωπικού, ξεκίνησαν τον Ιούλιο 2015 και ολοκληρώθηκαν τον Νοέμβριο 2015.

7. Διοργάνωση Πολιτιστικών Εκδηλώσεων

Στα πλαίσια της λειτουργίας της Βιβλιοθήκης & Κέντρου Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας ως τόπου συνάντησης και προώθησης του πολιτισμού, η Βιβλιοθήκη τον Απρίλιο του 2015 ξεκίνησε μία σειρά εκδηλώσεων υπό τον γενικό τίτλο **Live@Library**.

Έκτοτε, εντός του χώρου της έχουν διοργανωθεί εκδηλώσεις που αφορούσαν βιβλιοπαρουσίαση, εικαστικές και φωτογραφικές εκθέσεις, τις οποίες τις πλαισίωναν και μουσικές παραστάσεις. Συγκεκριμένα :

- **Φυτά που άλλαξαν τον κόσμο: Όταν η βιολογία συναντά την ιστορία. (Τετάρτη 27 Μαΐου 2015)**

Πώς η μικρή παπαρούνα επηρέασε μεγάλες αυτοκρατορίες και πώς το ζαχαροκάλαμο καθόρισε τη διαδρομή του δουλεμπορίου στους νέους χρόνους; Γιατί η μπανάνα συνδέεται με τις «μπανανιές» και τα γενετικώς τροποποιημένα φυτά με τον Δρα Φρανκεστάιν; Γιατί η κίνηση είναι περιττή στα φυτά; Πώς αναπαράγεται και πώς αμύνεται ένας ακίνητος οργανισμός; Με ποιόν μηχανισμό καταφέρνουν τα φυτά να εκμεταλλεύονται μια πρακτικά ανεξάντλητη, εξωγήινη ενεργειακή πηγή;

Αυτά είναι μερικά μόνον από τα ερωτήματα που πραγματεύονται τα δύο βιβλία για τα φυτά του Γιάννη Μανέτα («Περί φυτών αφηγήματα», 2014 και «Τι θα έβλεπε η Αλίκη στη χώρα των φυτών», 2010 - Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης) που απευθύνονται στον καθένα που με όπλα την κοινή λογική και την απλή ανθρώπινη περιέργεια προσπαθεί να αντιληφθεί και να κατανοήσει τον κόσμο που μας περιβάλλει.

- **Άνοιξη στη Βιβλιοθήκη: Λουλούδια του Σέιχ-Σου (Απρίλιος –Μάιος 2015)**

Φωτογραφίες του Θωμά Γιαννάκη που απεικονίζουν την ομορφιά των λουλουδιών του Σέιχ Σου κόσμησαν τη Βιβλιοθήκη για δύο μήνες.

- **Λόγος Θόρυβος (28/3-13/5 2016)**

Εικαστική έκθεση που άντλησε έμπνευση από τον χώρο της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας. Δέκα εικαστικοί καλλιτέχνες επενέβησαν σε αυτόν, δημιουργώντας έναν «διάλογο» ανάμεσα στα έργα και τον χώρο. Στην έκθεση παρουσίασαν έργα τους οι: Βασίλης Αλεξάνδρου, Φένια Ηλιάδου, Μαρία Κομπατσιάρη, Εύη Κυρμακίδου, Θεωρή Λάλος, Άννα Λιόκα, Αλεξάνδρα Νάκου, Δημήτρης Παλάντζας, Γιώργος Παναγιωτάκης και Κώστας Σπανόπουλος.

8. Συμμετοχή στα Ερευνητικά βραβεία και στα Βραβεία Αριστείας του Πανεπιστημίου Μακεδονίας

Πραγματοποιήθηκαν εργασίες όπως:

- Συμμετοχή στην Επιτροπή Ερευνητικών Βραβείων και στην αξιολόγηση των αιτήσεων (Ερευνητικά Βραβεία)
- Συμμετοχή στις διαδικασίες επιβράβευσης της αριστείας και στις εργασίες προετοιμασίας για την απονομή των βραβείων αριστείας για την πενταετία 2011-2015 (Βραβεία Αριστείας)

9. Συνεργασίες

(2016) Η Βιβλιοθήκη συμμετέχει στο Συνεργατικό Σχήμα Δράσης Ελληνικών Ακαδημαϊκών Μουσικών Βιβλιοθηκών (ΣΕΑΜΒ)

10. Πωλητήριο βιβλίων

Η βιβλιοθήκη από τον Ιούνιο του 2015 και κατόπιν σχετικής απόφασης Συγκλήτου, μπορεί και πωλεί μέρος του αποσυρμένου υλικού της (εκτός του κατεστραμμένου υλικού της και του υλικού της που δωρίζεται σε άλλες δημόσιες βιβλιοθήκες και σχολεία). Έτσι από το 2015 έχουν συνολικά πωληθεί 4840 αντίτυπα αποσυρμένων βιβλίων.

11. Κανονισμοί της Βιβλιοθήκης

Με την υπ.αριθμ. 60/30.06.2015 απόφαση Συγκλήτου, έγινε αναθεώρηση της «Γραπτής Πολιτικής Κυκλοφορίας Υλικού (Δανεισμού)» της Βιβλιοθήκης.

12. Συμμετοχές προσωπικού σε συνέδρια/ημερίδες

- **2014 (20 Συμμετοχές 12 υπαλλήλων (από 23 υπαλ.) σε 14 εκδηλώσεις)**
- **2015 (42 Συμμετοχές 20 υπαλλήλων (από 20 υπαλ.) σε 29 εκδηλώσεις)**

Μέσα στο 2015 διοργανώθηκαν 5 ημερίδες, 12 εκπαιδεύσεις προσωπικού και είχαμε 2 εισηγήσεις σε συνέδρια/ημερίδες

- **2016 (51 Συμμετοχές 19 υπαλλήλων (από 20 υπαλ.) σε 18 εκδηλώσεις)**

Μέσα στο 2016 διοργανώθηκε 1 ημερίδα και είχαμε 2 εισηγήσεις σε συνέδρια/ημερίδες

- **2017 (27 Συμμετοχές 14 υπαλλήλων (από 20 υπαλ.) σε 12 εκδηλώσεις)**

Μέσα στο 2017 είχαμε 3 εισηγήσεις σε συνέδρια

- **2018 (21 Συμμετοχές 13 υπαλλήλων (από 19 υπαλ.) σε 6 εκδηλώσεις)**

Μέσα στο 2018 και μέχρι τον Αύγουστο μήνα διοργανώθηκαν από τη Βιβλιοθήκη 2 ημερίδες

ⁱ Στοιχεία έως τα τέλη Αυγούστου 2018

ⁱⁱ Αναλώσιμα που αγοράστηκαν ειδικά για τις ανάγκες της Βιβλιοθήκης και δεν εμπίπτουν στις γενικότερες ανάγκες προμήθειας αναλωσίμων του Πανεπιστημίου

ⁱⁱⁱ Η προμήθεια των διακομιστών αυτών έγινε το 2013 μέσω του έργου «Ακαδημαϊκό Περιεχόμενο Ανοικτής Πρόσβασης στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας: Υπηρεσίες Οργάνωσης, Προβολής, Έκδοσης και Διασύνδεσής του» που εκτελέστηκε στο πλαίσιο του Ε.Π. «Μακεδονία - Θράκη», ΕΣΠΑ 2007-2013, Άξονας Προτεραιότητας 04: «Ψηφιακή Σύγκλιση και επιχειρηματικότητα στην ΠΚΜ» και συγχρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (Ε.Τ.Π.Α.) και από εθνικούς πόρους